

Фаріон Андрій Олесьович

16.10.1935 - 20.10.2016

... - справжній майстер сатирично-гумористичних жанрів, блискучий інтерпретатор різних життєвих ситуацій... (В. Антофійчук)

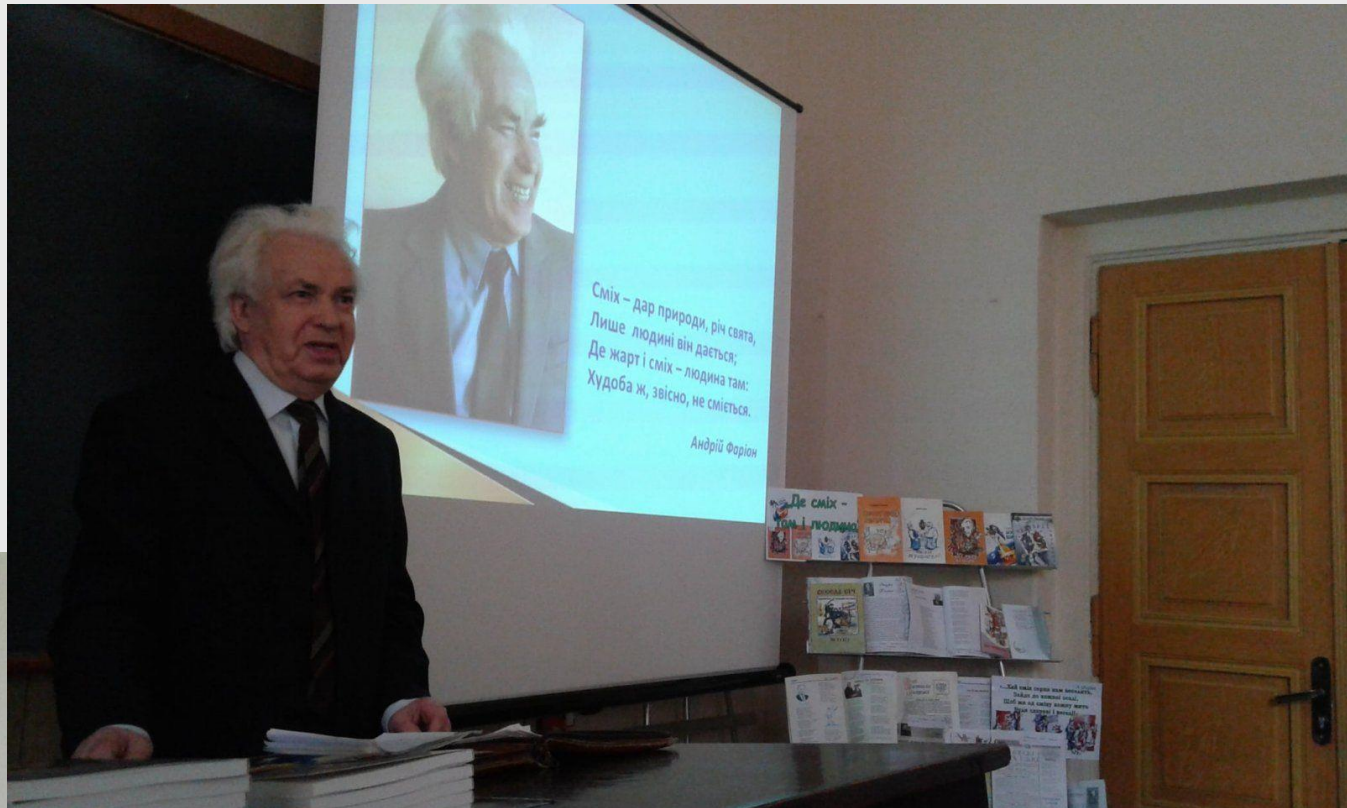
1960 – здобув кваліфікацію
філолога-україніста в
Чернівецькому університеті.

Близько 30 років працював на
кафедрі української
літератури.

В обласній дитячій бібліотеці (2013)

Презентація книги «Критерії змінились» (2015, ауд. 66).

2000 -

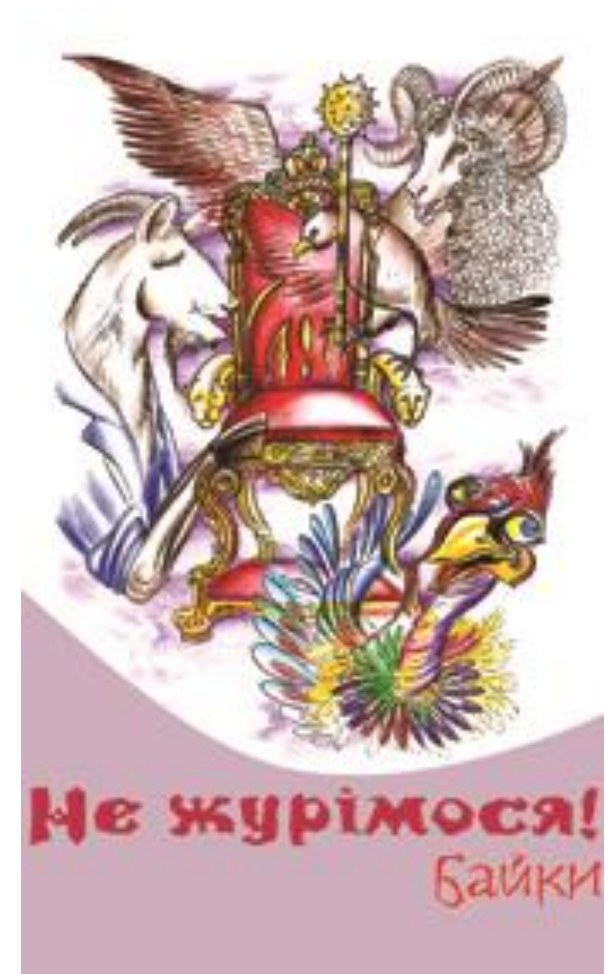
«Гуморитарна
допомога».

2008 – «Веселі
мудрагелі».

2012 – «Ні пуху, ні
пера».

Низка публікацій в
центральных і
регіональних
періодичних
виданнях.

Поетові-невдасі

Він блимав, бідний, і погас,
Бо віз його осел, а не Пегас.

Державному мужеві

Тут муж державний спочиває,
Якому рівного немає.
Чи ж матиме на світі тім
Такий же чин, оклад і дім?

Щира розмова

- Чому ранець не рихтуєш? –
Батько підганя синка. –
Та поквапся з одяганням,
Бо ж не встигнеш до дзвінка.
Бачу, ти сьогодні в школу
Й не збираєшся іти?
- Ні. Бо вчителька просила,
Щоб прийшов сьогодні ти...

Їж і не гавкай!

- Дай-но, жінко, щось поїсти,
Чимось закусити!
- Ковбаси ось грамів триста –
То й будь нею ситий!

- Оцією?! Га?! І нащо
Таке купувати??
Нею можна ну хіба що
Тварин годувати!

- Я для цього й купувала
(Щойно із прилавка),
Вже ката нагодувала,
Їж і ти й не гавкай!

Фірмовий гумор від Андрія Фаріона

Так смійся, щоб і іншим було смішно. Поганий той жарт, у якому немає половини правди.

Вірменські прислів'я

Про мого вчителя (читав нам лекції з методики викладання української літератури в школі), що є (філологи знають!) чи не найпотрібнішим предметом перед педагогічною практикою, хочеться сказати багато. Не лише тому, щоби схилитися в пошани перед його не сивою, а білосніжною головою (!), такими ж густими гордо-неслухняними бровами над уважно-добрими карими очима. Не лише тому, що це – делкатної натури чоловік, українець на всі сто – сентиментально-ніжний, уважний, щирий і сердечний. Народжений на Вінничині у селі Слободище Іллінецького району 16 жовтня 1935 року Андрій Олесювич (Слисейович) ментально істинний подоляк – за кордоцентричністю вдачі, широтою душі, безмежною добротою. А за роки многотрудного, наповненого «сродною працею» (за Г. Сковородою) – за іронією долі – навіть мешкає на розі Університетської і Сковороди – наш Андрій Олесювич Фаріон збагатився філософсько – сивочолою життєвою мудрістю.

Доля не милувала його і без того хворе серце: забрала від Андрія його кохану половинку. Дружина Галя, за фахом викладач – математик загинула в аварії, повертаючись із випускного вечора. І залишилися навкі сиротами її два згорьовані хлопці – Андрій і Олег, єдиний син, випускник економічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

Саме наш університет виплекав Андрія, який після сільської семірички і Уманського педагогічного училища потрапив до Чернівців

на філфак, звісно, український. Особливо приємно перераховувати названі топоніми на карті життя мого візаві, тому що моя бабуся по матері, Співак Євдокія Василівна (1925 – 2005) – родом із с. Кривчунка Жашківського району на Черкащині. І ми, їдучи щоліта до неї, проминали Жмеринку, Козятин, Погребище – Вінницької області.

А навчалася вона два роки (з 1946 по 1948) у тій же благословенній Богом Умані, місті хасидів і перлини садово-паркового мистецтва, свідченням великого кохання графа Потоцького, – дендропарку «Софійка».

І ще – мій батько, Мельничук Богдан Іванович (1937 р.н.) та його сестра Чопик (Мельничук), Олександра Іванівна (1939 р.н.), також діти війни, які мали безрадісне дитинство, втратили у Другу світову війну тата, зазнали поневірянь. Проте життя випробувало усіх, а розраховувати залишалось на власні стійкість, волю, оптимістичний життєвий стержень, а передусім на молодість з її гумором, усмішками, гедоністичними мріями й жартами.

Ось такі корені Фаріонового почуття гумору, адже, як відомо, сміх дозволяє і жити, і виживати у важкі часи. Допомагають на хвилю розслабитись і анекдот, і бувальщина, і байка, і химереска, – особливо нині, коли Україна пережила Майдан, російську агресію в Криму, АТО, обороняється від путінського наступу.

Зараз, коли людям похилого віку доводиться сутужно, навіть відмінені пільги дітям війни. А здоров'я взагалі на критичній межі. І тоді, як ніколи, допомагає Фаріонові гостре, дошкульне, часом іронічне, а то й саркастичне перо.

А який в Андрія Олесювича «зразний» сміх, а який талант опові-

дача і лектора, а яке потужне слово при вродженій скромності, шляхетності, ширості, делкатності. Може саме тому, не рано, а 2000 року вийшла друком його перша ластівка «Гуморитарна допомога».

Мені свого часу довелося першою написати рецензію на цю книгу, що вийшла у видавництві «Місто» зі знаковою обкладинкою Андрія Гречанюка (Чернівці, 2000).

Як і тоді, так і тепер, коли минуло 16 років, можу стверджувати, що «байки, і вірші – гуморески, й інше в стилі химерески» (як А. Фаріон означив) написано на високому, потужному рівні, не гірше, як у П. Глазового.

Не дуже люблю зіставлень-порівнянь, бо кожен гуморист, – і Андрій Олесювич зокрема, – має власне перо, власний сміхотворчий почерк. А читач-слухач неодмінно усміхнеться тоді, коли весело. Думаю, це так, як у телепередачі «Розсміши коміка», де за добрий гумор ще й гроші платять – кілька тисяч гривень.

Після «Гуморитарної допомоги» Андрій Олесювич Фаріон подарував людям ще чотири книги: «Бесіди мудрагелі» – 2008 року, «Ні пуху, ні пера» – 2012 р., «Мудра ворона» – 2014 р., «Критерії змінилися» – 2015 р.

Особливу подяку читачі можуть скласти товаришеві Фаріона ще зі студентської лави – Петрові Николенку, який допомагає і з книгодрукуванням та розповсюдженням.

Найновіша книга «Критерії змінилися» має достойну присвяту: «Присвячується 60-річчю започаткування нев'яучої студентської дружби моїх однокурсників – філологів та 50-літтю» закінчення нами університету.

Слід наголосити, що структурно усі книги А. Фаріона подібні. До них входять:

1. Байки віршовані, часто байки – діалоги.

2. Гуморески віршовані.

3. Епіграми, епітафії.

До заслуг мого навчителя хочеться зарахувати «Енеїду» Івана Петровича Котляревського, на студентський манір передидьовану (уринок), де Еней – студент змальований як

*«тарубок химерний,
Модернізований козак,
Він поступив на інженерний,
Хоч батько радив – на юрфак.
Та хлопець в техніці кохався
І конкурсу не побоявся,
Він бідний був на капітал,
Тож поступав, бач, без оплати,
Й було нелегко подолати
Той прахидний високий бал».*

Із властивою Фаріонові викривальною манерою, знайповши влучні, дошкульні слова, «Сатирик висміює людські ганджі, так – от: алкоголізм, хабарництво, скупість, халтурництво, злодійство, бюрократизм та ін. Не шкодує гостроти в епітафії «Кандидат в нардепи».

Він діяв ніби благородно:

*Щоб в депутатське крісло сісти,
Все обцяв й куди завгодно
Був ладен і без мила влізти.*

Сатиричною спрямованістю вирізняється епітафія Андрія Фаріона «Державець – вітач»: *Любив Україну, любив, як коханку,
Й обібравиш до нитки,
Злодюга утік, в закордонному банку
Сховавши мільярдну калитку.
Украї чужою на крадені гроші
Він склеп спорудив собі пишній.
Йому Україна простити не зможе,
Бо він, сучий син, надто зривний.*

Андрій Олесювич не стоїть осторонь гострих питань сучасної політики, зокрема реалій російської інвазії. З-під його пера виходять байки, датовані червнем

Андрій Фаріон

2014 року, – «Підступне сусідство», де сусід-самодур Ведмідь підступно краде мед у працюючих мирних Бджіл, за що

*«Бджолине плем'я горде
вжало так
бандитську морду!...»*

*Ця байка ніби й без моралі,
Та в ній – відбиток злих реалій.»*

Виразне антипутінське спрямування («непоказний собою і плюгавий, підступний, хижий і лукавий...») мають байки «Мара осатанілого тхора» і «Ведмежа гостинність».

І висновок один:

*«Кара праведна тебе не обмине,
І світ тебе навкі прокляне
І заставує, Кайне, ганьбою!»*

Вітаючи Андрія Фаріона із днем народження, хочу наголосити, як це зробив геніальний наш Іван Франко в афоризмі: «Гумор – невідлучна прикмета кожного правдивого таланту». Хай ваш талант, пане Андрію, множитьсЯ і квітне!

Ярослава МЕЛЬНИЧУК,

кандидат філологічних наук, доцент, член Національних спілок письменників і журналістів.

Сміх в особливій тональності

■ ПРО НАШИХ ПИШУТЬ

Кажуть, людство дожило до наших днів тому, що сміялося; без цього воно б не витримало постійної величезної психологічної напруги, яку генерують не вельми радісні реалії буття, особливо нинішнього.

Життєдайний промінець, "душі спочинок і розраду" дарує людям добрий гумор, як-от збірка Андрія Фаріона "Веселі мудрагелі", про яку вже схвально відгукнулася буковинська преса. Але ж сміх "Веселих мудрагелів" захопив читачів й інших регіонів України.

Своїми міркуваннями про книгу чернівецького умориста ділиться ніжинський літератор Анатолій Шкуліпа - член Національної спілки письменників України, лауреат Чернігівської обласної літературно-мистецької премії ім. Михайла Коцюбинського, автор кількох поетичних книг і роману "Будемо киви". Працює він на Чернігівщині редактором азети "Ніжинський вісник".

Гадаємо, читачам "Буковини" цікаво знати, що про наших авторів пишуть за її межами. Тож пропонуємо (з незначним скороченням) статтю письменника Анатолія Шкуліпи "Сміх в особливій тональності".

Україна з давніх-давен славилася здоровим озацьким гумором... І писати вміли по-смішному, як-от незабутні Іван Котляревський, Григорій Вітка-Основ'яненко, Остап Вишня чи Павло Глазій, і розповідали - хоч пузо порви, як Андрій Сова, Анатолій Паламаренко чи Анатолій Литвинов...

Маленьким вогником надії саянула мені в ушу невелика книжечка Андрія Фаріона "Веселі удрагелі", яку випустило в широкий білий світ видавництво "Меланік" у Ніжині.

Книжка має багато притягальних таємниць. Автор живе в Чернівцях, де десять років тому й

дебютував "Гуморитарною допомогою", про яку схвально відгукувалася преса. Андрій Фаріон - один із небагатьох, у кого сміх іще не вичерпався.

Не цурається "Фараон сміху", як його, філігранно обіграючи прізвище, називають на Буковині, такого призабутого жанру, як байка. Здавалось би, що ще знайти після класиків, у чому б можна було провести паралелі між природою і людьми. А він знаходить. Ось, наприклад, "Дзвін та Осердя":

- Я Дзвін! Я провіщаю добру днину, // На сполох б'ю, зачувиши про біду, // А ти, Осердя, влізло в середину // І наслухаєш, як то я гуду. // Осердя мовить: - Ти хвалишися людям, // Пишаєшся собою лиш самим, // Та коли б я не билось в твоїх грудях, // Ти став би, Дзвоне, пугалом німим.

Не знаю, як кому, а мені то одні, то інші іноді починають здаватися пугалом, як тільки дорвуться до трибуни. Геть думати перестали, аби лиш гуло довкола та повітря гойдалося. А чому? Для кого? - того й самі не знають. Невже, щоб туману людям в очі нагнати, аби вони й далі не бачили, як їх безбожно обкрадають?

Наше сьогодні часто-густо таке жалюгідно-комічне, що за своїми вчинками й манерами люди досить легко перетворюються на вкрай переляканого Зайця із "химерески" "Варто жити!", який у розпачі хотів утопитися і від самогубства якого врятував лише випадок:

Розігнався сіромаха - // Шелеснула брость. // В цю мить Жаба з переляку // У воду - шубовсть. // Зрадив боягуз. // І додав він гордовито: // - Нічого тужить! // Раз мене ще хтось боїться, // Значить, варто жити!

Ось таке жалюгідне животіння дедалі чіпкіше вкорінюється і в свідомість українця. Якщо радість у житті лиш від того, що тебе ще хтось боїться, то про яке майбутнє можна мріяти? Яка філософія

виховання для підростаючого покоління?

Спостережливості автора можна лише по-доброму позаздрити. Мимо його ока не проскакує, здається, жодна життєва дрібничка. То в стосунках чоловіка з дружиною, то в повчальній розмові батька з сином чи кума з кумом. Дістається й запопадливим любителям знаків Зодіаку, і рекламодавцям із гендіярами, і, звісно ж, випивохам. Хоча й любителі хмелю в Андрія Фаріона бувають не позбавлені почуття гумору, як приміром, "герой" із грайливої оповідки "Хто до чого охочий".

Хильнувши надміру, поспішає чоловіча додому, аж тут - патруль:

- Куди це так спішите ви, // Чоловіче милий? // - На лекцію поспішаю, // - Відказав підпильий. // Здивований міліцейський // Не на жарт питає: // - Хто ж у таку пізню пору // Лекції читає? // - Не дивуйтесь. Є на світі // До цього охочі. // Мені жінка їх читає // Мало не щоночі.

Досить симпатично вдалася завіршована "Притча", у якій мудра мати відмовляє дочку почергово брати багатство, любов і щастя, які завітали до їхнього двору.

Аж ось нова okazія: // Якось по вечері // Чоловік (чи то ж не диво?! // Постукав у двері. // Мати йому така рада, // Аж плече в долоні: // - Мерщій веди до світлиці, - // Каже вона доні. - // Як чоловік у нас буде // (Він для всього здасться), // То буде в нас і багатство, // І любов, і щастя!

Хотілось би, щоб цієї життєвої мудрості вистачало і нам із вами, у які б халепи ми не потрапляли. Концерт сміху, виконаний Андрієм Фаріоном в особливій українській тональності, вельми сприяє, щоб у нашому нелегкому, але барвистому житті додавалося оптимізму.

Анатолій ШКУЛІПА

ТАКОЮ СЕНТЕНЦІЄЮ відкривалася перша сатирично-гумористична збірка Андрія Фаріона, що вийшла в Чернівцях 2000 року з промовистою назвою «Гуморитарна допомога». Відтоді минуло півтора десятиліття, упродовж яких читачі отримали в дарунок ще чотири книжки тепер уже відомого і шанованого автора: «Веселі мудрагелі» (2008), «Ні пуху ні пера» (2012), «Мудра Ворона» (2014) та «Критерії змінилися», яка побачила світ щойно – напередодні ювілею поета-гумориста.

Народився Андрій Олесювич Фаріон 16 жовтня 1935 року на Вінниччині – в селі Слободище Іллінського району – в хліборобській родині. З дитинства йому глибоко запали в пам'ять роки воєнного лихоліття та труднощі перших повоєнних літ, нелегкі колгоспні будні батьків і односельців, страждання голодного сорок сьомого...

А ще був нестримний потяг до книги, прагнення здобути освіту. Після сільської семирічки він вступив до

«Де сміх і жарт – людина там...»

Славних 80 виповнюється науковцю й гумористу Андрію ФАРІОНУ

Уманського педагогічного училища, яке 1955 року закінчив із відзнакою і став студентом Чернівецького університету, де здобув кваліфікацію філолога-україніста й сформувався як творча індивідуальність, наділена талантом гумориста. Цьому сприяло не лише перебування під дією енергетики художнього слова, засвоєння його класичних зразків, зокрема співомовок Руданського і байок Глібова, але й активна участь у студентській літературній студії того часу, коли в ній гуртувалися такі обдаровані філфаківці, що згодом стали відомими літераторами, науковцями та діячами мистецтв, як Степан Будний, Анатолій Добрянський, Богдан Мельничук, Анатолій Литвинчук, Ростислав Пилипчук, Віталій Колодій, Володимир Галюк, Наталія Кашук, а поміж них і Андрієві однокурсники – майбутні члени Національної спілки пись-

менників України Віктор Косяченко, Василь Гарвасюк, Віталій Демченко, Володимир Дячков, поет і науковець Олександр Романенко та інші.

Мені також пощастило бути серед друзів Андрія Фаріона зі студентських років і одним із перших його читачів та шанувальників. Ми разом випускали започаткований і редагований ним гумористичний альманах «Поламана балалайка», який здобув велику популярність серед студентів різних факультетів. Переважно завдяки гуморескам і дотепним експромтам редактора.

Понад три десятиліття Андрій Олесювич працював викладачем кафедри української літератури, редагував університетську багатотиражку, завідував підготовчим відділенням та займався іншими важливими справами в університеті й поза ним. Але попри все він залишався відданим

своєму творчому покликанню і всякчас, навіть на крутих поворотах життя, звертався до образного сміху – то гумористично усміхненого, то гостро викривального, як, скажімо, в байках «Підступне сусідство», «Осатанілого Тхора» або памфлеті «Мавполюд» тощо.

Не полишає він творчої праці тепер, займаючи посаду провідного редактора міжнародного журналу «Термоелектрика», що засвідчує численні публікації його байок, моресок та зразків інших жанрів у періодичних виданнях «Переклад» «Літературна Україна», «Буковина», «Буковинське віче», «Буковинський журнал», колективних збірників альманахах «Весела Січ», «Буковинські», «Не журімося».

Андрій Олесювич – багаторічний гость у студентських та учнівських аудиторіях, читальних залах бібліотек, де він щедро ділиться з чисельними шанувальниками роздумами про насущні проблеми сьогодення, читає свої нові твори даруючи радість спілкування досконалою зразками словесного мистецтва.

Тож бажаємо ювілярові здоров'я і плідного довголіття, ужитків на ниві сатирично-гумористичної творчості, яка сприяє казачу його ж словами, «Що від сміху кожному мить буває і веселі».

Петро НИКОНИЧ

ДОРОГИЙ ДРУЖЕ, ШАНОВНИЙ АНДРІЮ!

Ми з'їхались сьогодні до Чернівців, щоб привітати Тебе з ювілеєм, висловити нашу любов і повагу, разом ще раз перечитати редагований Тобою дотепний студентський альманах, заспівати пісень і випити чаю за Твоє здоров'я.

Ми любимо і поважаємо Тебе не лише за талант гумориста, а за те, що, не скорившись жорстокій долі й важкій хворобі, продовжуєш активне творче життя. Будь здоровим, наш дорогий, на многі літа!

Друзі-однокурсники
1960-го року випуску філфаку ЧДУ.

